

ZAHRÁDKÁŘSKÝ ZPRAVODAJ

ÚS ČZS OPAVA
2 – 2024

Slovo předsedy územního sdružení k povodni v letošním roce

V polovině září letošního roku postihla území Opavska největší povodeň, jaká je podvědomí všech obyvatel. Svou silou a mohutností překonala stoletou povodeň v roce 1997. Způsobila obrovské škody na majetku lidí bydlící v dosahu koryta řeky Opava. Zničila mnoho obecního majetku, školy apod. Následky povodní silně pocítily mnohé podniky na území Opavska. V dosahu vodní hladiny poškodila infrastrukturu města Opavy i přilehlých obcí řeky Opavy. Ničila mosty, silnice, cyklostezky, energetickou síť vodovodní a odpadní síť, prostě vše, co ji stálo v cestě. Samozřejmě v cestě vodního živlu stály i zahrádky jednotlivých členů a také i zahrádkářské osady. V zahrádkářských osadách voda zničila ploty, chatky, cesty i cestičky, elektrické vedení a rozvodny, včetně zahrádkářských domů.

Pro poškozené organizace je u Českého zahrádkářského svazu zřízen rizikový fond, u kterého mohou žádat jednotlivé organizace na finanční podporu pro odstranění škod. Organizace mohou žádat finanční pomoc pouze na majetek organizace, nikoli na majetek soukromý (soukromé chatky, ploty...). Všem organizacím jsme z územního sdružení přeposlali postup při zasílání žádostí na ústředí svazu do Prahy a prosili zároveň o zasílání kopií na naše územní sdružení. ČZS vyhlásil celorepublikovou sbírku na podporu postižených povodněmi – **č. účtu 6032011/0100 s VS 12924**.

Kromě této sbírky, jsme z iniciativy našich členů zařídili také sbírku u ÚS ČZS Opava (**č.ú. 2400868510/2010 s VS 2024**) na odstranění škod prokázaného poškozeného majetku organizace. Rada územního sdružení na svém zasedání dne 9.října 2024 rozhodla posílit vybranou částku na povodně z vlastních prostředků 100.000,- Kč. Dále rada rozhodla, že poškozeným organizacím, které se přihlásí do 15. listopadu 2024 a předloží fotodokumentaci, a k tomu do 10. prosince 2024 doloží faktury (nebo část faktur) bude do konce roku vyplácená rovnoměrná částka vypočtená podle vzorce (suma všech vybraných peněz + 100.000,- Kč/ počet organizací) **na účet**, který předloží jednotlivé organizace v žádosti. Žádost podepíše předseda ZO a místopředseda ZO.

Prokázaný poškozený majetek organizace se rozumí poškozený majetek dané organizace (poškození společných plotů, společných rozvodů elektřiny a vody a společných budov). Územní sdružení nemůže uhradit poškození majetku jednotlivých fyzických osob.

Závěrem chci poděkovat všem dárcům povodňové sbírky ať již fyzickým osobám, základním organizacím, ale i naprosto cizím osobám za finanční pomoc při likvidaci škod.

Poděkování, úcta a obdiv patří především všem postiženým zahrádkářům, jejich rodinám i známým, kteří přes velké úsilí a často i vyčerpání pracovali stovky hodin na uvedení svých pozemků a okolí, aby vše dali do současného stavu. Mnohdy i cizí spoluobčané nezištně pomáhali odklízet povodňové nánosy, naplaveniny a likvidovali také vše co na zahrádce měli. Uklízeli chatky, posezení, odstraňovali a likvidovali nábytky, kuchyňky, sedačky, židle, stoly a spoustu elektrospotřebičů, prostě vše, co za léta nashromáždili a vybudovali. Řada z nich ještě navíc měla vytopené domy, sklepy či garáže.

Ani k dnešnímu dni nejsou všude odstraněné škody, je ještě mnoho organizací, které se potýkají s opravami plotů, cest (které byly totálně zničeny a zůstaly po nich jen velké krátery) či ostatního spolkového majetku. Věříme a víme, že i když zašleme finanční částku poměrně pozdě, a to do konce roku, budou za každou korunu vděční. Vždyť odstranění následků povodní bude trvat ještě mnoho měsíců.

Blíží se konec roku a tím i Vánoční svátky. Proto přeji všem zahrádkářům i jejich rodinám nejenom hodně dárků, ale především více pozitivních nálad a rodinné pohody a nejenom u Vánočního stromečku, ale také po celý příští rok. V Novém roce pak hodně zdraví a spoustu radostí ze svých zahrádek. Čekají nás dlouhé zimní večery, které můžeme využít na plánování osevu pro příští hospodářský rok. Máme dostatek času na výběr těch nejvhodnějších plodin a odrůd, které chceme v příštím roce pěstovat, vždyť krátce po Silvestru již budeme vysévat první semínka pro předpěstování.

Ing. Josef Teuer
předseda představenstva ÚS ČZS Opava

DOPORUČENÍ ÚSTŘEDNÍHO KONTROLNÍHO A ZKUŠEBNÍHO ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÉHO V BRNĚ

Předsedkyně ZO ČZS Osada Mír v Opavě nám poskytla odpověď ze dne 14.10.2024 na dotaz k možnosti zajištění analýzy kontaminované půdy při letošní povodni, kterou zveřejňujeme jako návod i pro ostatní postižené zahrádkáře:

Dobrý den paní Jarošová, bohužel pobočka ÚKZÚZ v Opavě byla rovněž zasažena povodněmi včetně laboratoří a v současné době se vypořádává s odstraňováním následků. Z tohoto důvodu nejsme momentálně schopni z kapacitních důvodů provádět zakázkové analýzy a nejsme momentálně schopni odhadnout v jakém časovém horizontu budou laboratoře schopny tyto analýzy provádět.

Co se týče opatření, která můžete provést ihned:

- Co nejdůkladnější odstranění naplaveného sedimentu z půdy
- Provést vápnění půdy (pálené vápno, vápenec, dusíkaté vápno) – tím dojde ke zvýšení půdní reakce a tím i k omezení přístupu případných těžkých kovů obsažených v půdě
- Doplnit do půdy organickou hmotu ve formě kompostu nebo hnoje ze zdroje nezasaženého povodní (ale neaplikujete tato organická hnojiva spolu s vápněním – ztráty dusíku a organické hmoty)
- Zasít zelené hnojení – nicméně v tuto dobu už je na toto opatření poměrně pozdě
- V příštím roce omezte na zaplavené půdě pěstování kořenové nebo listové zeleniny, která má schopnost nejvíce přijímat těžké kovy a další rizikové látky z půdy. U plodové zeleniny je toto riziko daleko menší

- Dobré je si zkusit udělat zjara na zaplavených pozemcích tzv. salátový (řeřichový test). Tyto rostliny jsou poměrně citlivé na přítomnost rizikových látek v půdě a podle vitality jejich růstu lze částečně usoudit na míru znečištění půdy.

Z hlediska rozsahu analýz případně prováděných rozborů vzorků půdy je potom žádoucí zhodnotit (i když chápu, že je to v mnoha případech těžké a někdy i nemožné), co může být případně zdrojem kontaminace naplaveného sedimentu, tzn. zda v blízkosti nebyly vyplaveny skládky, nějaké zdroje olejů, pohonných hmot apod. – v takovém případě je rozsah analýz na stanovení organických rizikových látek daleko širší a samozřejmě nákladnější i z finančního hlediska (řádově několik tisíc korun).

Ve většině případů se však provádějí rozborů na obsah těžkých kovů, kdy se cena za analýzy pohybuje cca do 1 000 Kč za jeden vzorek.

Pěkný den.

Ing. Kamil Cigánek, Ph.D.

Ředitel odboru kontroly zemědělských vstupů

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Hroznová 2, 603 00 Brno

tel: +420 553631205

Pokud budete chtít si provést rozbor půdy jak na obsah živin, tak i na obsah škodlivých látek po povodni, pak v současné době ještě nefunguje laboratoř UKZUZ v Opavě, ale můžete se obrátit na firmu **Agroporadenství s.r.o. v Malých Hošticích** na p. Karla Borovičku – mobil 606720613.

Uplynulý rok z pohledu zahrádkáře

Za několik málo týdnů či dnů skončí rok 2024. Pro někoho to byl rok příznivý, úspěšný, jiní to však tak hodnotit nemohou.

Počátek roku byl docela slibný. Sněhová peřina počátkem roku byla pro zásobu vláhy příznivá. Bohužel neměla dlouhého trvání. Sníh roztál a teploty se pohybovaly mírně pod nulou. Dvoudenní nižší teploty / -9 a - 17 stupňů Celsia / v polovině ledna se pak se opět vrátily k těm -2 až -4 stupňům, které nedávaly klidu přírodě, našim zahrádkám ani našim rukám. Tak jsme se začali pouštět do úklidu, hrabání, přehazování kompostu, prořezávce stromů, keřů a dalších dřevin. Během února a počátku března, což bylo asi o 3 týdny spíše oproti jiným létům, bylo vše tak naražené, což za svou dlouholetou zahrádkářskou praxi nepamatuji, že jsem měl vážné obavy z pozdních jarních přízemních mrazíků, které vše zničí.

Přízemní mrazíky na počátky třetí dekády března a pak ještě v dubnu dokonaly své. Ty nádherně a bohatě kvetoucí stromy jabloní, hrušní, broskvoní, meruněk, ořešáků, ale i vinné révy vzaly za své. Šťěstí měli zahrádkáři ve vyšších polohách, kde k nakvétání došlo později a tam nějakou úrodu mají. Naopak, že ten, kdo pěstoval drobné bobulové ovoce, které nakvétá asi o 14 dnů měl letošního roku velmi bohatou úrodu. Široce nabízený sortiment rybízů, angreštů, maliníků, ostružiníků, borůvek, muchovníků, rakytníků se předvedl v celé své nádheře a bohatosti a nepamatuji již dlouho tak bohatou úrodu. Dařilo se i zelenině, raným bramborám, ale u cibulovin česneku, cibuli, póru se nám ve fázi dozrávání začala objevovat r z i v o s t. Kdo včas toto období

nezastihl a porost nešetřil, se zlou se potázal. Letní měsíce nás dokonale potrápily a kdo neměl možnost dobře zalévat, tak toho moc nesklidil.

Záříjové povodně, které postihly řadu zahrádkářů v naší oblasti, dokonaly své. Někteří obzvláště ti starší to vzdávají, další silně zvažují, zda začít znovu. Jsem jedním z nich a když připravuji tento článek, zvažuji, jak se do toho znovu pustím. Zda budu mít ve svých létech sílu znovu vše obnovit, nebo to po více jako 60 letech skončit.

MVDr. Stanislav Kubesa, místopředseda ÚS ČZS

Usnesení o volbě a programu ze zasedání územní konference

Název	Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Opava IČ 00433942	Evidenční číslo: 706
Datum	29. května 2024	Místo konání: Opava

- I. Územní konference je **usnášení schopná**.
Přítomno **39 delegátů** ze základních organizací z celkového počtu 64 základních organizací sdružených v územním sdružení, tj. 60,9 %.
- II. Územní konference **bere na vědomí rezignaci** celého představenstva a celé kontrolní komise k dnešnímu dni z důvodu voleb na nové volební období 2024 -2 029.
- III. Územní konference **stanovila** počet členů rady územního sdružení: **64**, tj. jeden zástupce z každé základní organizace a **zvolila členy rady územního sdružení dle návrhů ZO** - viz. příloha.
- IV. Územní konference stanovila **počet členů představenstva 7 a počet členů kontrolní komise 3**.
- V. Územní konference **zvolila** k dnešnímu dni **na volební období 2024 - 2029**:

Představenstvo:		Kontrolní komisi	
Předseda	Ing. Josef Teuer	Předseda	Vladimíra Vaňková
1.místopředseda	MVDr. Stanislav Kubesa	člen	Květuše Homolová
2.místopředseda	Zdeněk Sekeráš	člen	Jan Hanzlík
tajemník	Věra Klapetková		
člen	Vilém Tomíček		
člen	Ing. Radim Sonnek		
člen	Petr Ploch		

VI. Územní konference zvolila **delegáta na sněm** a kandidáta na **člena republikové rady**:

Delegáti na sněm svazu	Ing. Josef Teuer
	MVDr. Stanislav Kubesa
Kandidát na člena republikové rady svazu	MVDr. Stanislav Kubesa

VII. Územní konference schválila:

- a) Zpráva o hospodaření ÚS za rok 2023
- b) Zhodnocení činnosti za období 2019 - 2024
- c) Hlavní úkoly a orientaci zaměření činnosti ÚS na období 2024 - 2029

VIII. Územní konference ukládá Předsednictvu ÚR:

- a) Projednat podněty a připomínky z diskuse Územní konference
- b) Napomáhat funkcionářům ZO a členům KK při naplňování stanov ČZS a poskytovat jim potřebnou metodickou pomoc.

IX. Územní konference vyslovuje poděkování: končícím členům představenstva ÚS ČZS MVDr. Stanislavu Šmajdlerovi, Vladimíru Chovancovi a Ing. Janu Meleckému za dlouholetou svědomitou a obětavou práci pro rozvoj ČZS na Opavsku.

Usnesení bylo projednáno na územní konferenci s následujícím výsledkem:

Pro usnesení	39	Proti usnesení	0	Zdrželo se	0
---------------------	----	-----------------------	---	-------------------	---

Usnesení bylo schváleno.

Datum: 29.5.2024

Vladimír Chovanec
zapisovatel

MVDr. Stanislav Kubesa
předsedající

Ing. Josef Teuer
předseda návrhové komise

III. SNĚM ČZS 2024

Zasedání III. Sněmu se bude konat **v Hotelu Pramen** v Praze 9

a bude zahájeno v sobotu **23. 11. 2024** ve **14.00** hodin a bude probíhat dle programu do večerních hodin. V neděli **24. 11. 2024** bude pokračovat od rána do předpokládaného termínu ukončení okolo 13.00 hodiny.

Zpráva stavu registrace základních organizací a odevzdání Přehledu majetku za rok 2023

Rok 2024 je rokem volebním, kdy si měli členové základních organizací zvolit předsedu, výbor a kontrolní komisi. Volba musí být stvrzena vystavením Registračního listu včetně příloh. Tyto dokumenty se po kontrole ÚS zasílají na Ústředí do Prahy, které tyto listy předávájí Městskému soudu v Praze.

Do dnešního dne tj. 16.10.2024 Registrační listy odevzdalo 57 organizací z celkových 64. Neodevzdali ZO: Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Hlučín Vinohrady, Opava U Hřiště, Opava Zahradní, Větrkovice a Vítkov.

Dále důležitým dokumentem je Přehled majetku a pohledávek za rok 2023, který se rovněž prostřednictvím ústředního výboru ČZS odevzdává Městskému soudu v Praze. Do dnešního dne tj. 16.10.2024 neodevzdali tyto organizace: Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Komárov, Oldřšov, Větrkovice, Hlučín Vinohrady, Opava U řeky, Opava Otická, Opava Radost.

Věra Klapetková, ÚS ČZS Opava

Zahradní slavnost ve Slavkově

Slavnostní otevření zámecké zahrady se uskutečnilo 31.8.2024 v rámci letošních oslav 800. výročí první písemné zmínky o obci Slavkov. Tato akce přilákala velké množství místních občanů a dětí, ale i zájemců z širokého okolí. Všichni obdivovali nově zrekonstruovanou a vysazenou zámeckou zahradu u Seniorcentra s kašnou a vodními prvky. Děti zaujalo nové dětské hřiště a řada připravených atrakcí. Obdivovat jsme mohli vystavené historické artefakty naší obce a **květinové aranžmá od předního českého floristy Raka Rabušice**. Návštěvníkům se líbily také živé sochy a vystavené historické kostýmy. Rodiče s malými dětmi ocenili i naši piknikovou louku, kde mohli posedět a zabavit se.

O dobrou náladu se postarala skupina Šlapeto a Vladimír Hron s kapelou. K tomu patří i bohaté občerstvení o které se postarali zahrádkáři a svaz žen. V provozu jsme měli také kavárnu s domácími zákusky, koláčky a míchanými nápoji. Velký zájem byl i o tombolu se zajímavými cenami. Jsme rádi, že počasí vyšlo a celá zahradní slavnost s oslavou výročí obce se nám vydařila.

Z důvodu velké škody na úrodě, kterou způsobily ovocnářům a zahrádkářům mrazy, které v dubnu prošly i Slavkovem jsme byli nuceni zrušit letošní plánovanou výstavu ovoce a zeleniny. Věříme, že příští rok bude pro nás již příznivější.

Vladimír Chovanec, ZO Slavkov

Ukázka aranžmá v zámecké kapli ve Slavkově.

Poděkování za úrodu ve Štěpánkovicích

Z důvodů rekonstrukce zahrádkářského areálu se nemohla uskutečnit plánovaná výstava ovoce, zeleniny a květin ve Štěpánkovicích. V neděli 22. září 2024 byla ale sloužena mše svatá, kde jsme zajistili výzdobu kostela – viz přiložené fotografie.

Vilém Tomíček, ZO Štěpánkovice

O pokladech v zemi

Možná jsem čtenáře tím nadpisem trochu zmátla, nebude řeč o zlatu ani stříbru, ale o tom, co to vlastně roste pod zemí a jíme to. Přečtěte si o kořenové zelenině a dalších plodinách, které pro zdraví a výživu člověka často cenu zlata mají.

Při procházce přírodou nebo třeba jen na zahrádce se kocháme kytkami, stromy nebo třeba i zeleninou, ale napadlo vás někdy přemýšlet o tom, co mají rostliny pod zemí a co nevidíme? Jsou tam kořeny rostlin. Díky kořenům získávají rostliny živiny a vitalitu a člověk tuto sílu kořenů od pradávna využívá ve svém jídelníčku nebo k léčebným účelům. Kořeny obsahují řadu minerálních látek, vitamínů a velké množství vlákniny, jsou to opravdu poklady v zemi.

Když se řekne kořenová zelenina, určitě každého, i když není zkušený zahradník, napadne petržel, celer, mrkev. A každý milovník dobrého jídla ví, že bez této zeleniny by dobrá svíčková nebyla. A nejen svíčková. Avšak do škatulky kořenové zeleniny patří daleko více druhů než jen mrkev, petržel a celer. Co všechno se vlastně do kořenové zeleniny řadí? Patří sem pastinák, sladší bratr petržele, ale též červená řepa, ředkev, ředkvička. Někdo by si ještě vzpomněl na tuřín, možná známější pod lidovým názvem kvaka, dnes dost opomíjenou zeleninu. Tuřín přitom byl v minulosti jednou ze základních plodin. Před objevením Ameriky byl využíván jako příloha k pokrmům místo dnes daleko běžnějších brambor. Škoda, že se tuřín bere spíše jako krmná plodina, svým složením je velice prospěšný pro lidské zdraví. Tuřín má větší bulvy výrazně vyčnívající nad zemí. Jemu podobná vodnice má bulvy více pod zemí. Má velmi jemnou chuť, která se dá přirovnat k nepálivé ředkvičce nebo kedlubně. Její předností je, že má výrazně kratší vegetační dobu. Někdo si možná řekne, že ředkev, ředkvička nebo tuřín – to nejsou žádné kořeny, ale bulvy. Ano, jsou to bulvy, ale jedná se vlastně o ztloustlý kořen přecházející v ztloustlou dolní část stonku.

Pod zemí můžeme také najít hlízy, jedná se rovněž o přeměněné kořeny. Řada hlíznatých rostlin je využívána k jídlu, i když už je neřadíme ke kořenové zelenině. Brambory asi nemusím představovat, známé jsou i topinambury, lidově zvané židovské brambory. Nebo batáty, nazývané též sladké brambory, i když s brambory nemají kromě původu z Ameriky nic společného, protože se jedná o povijnici jedlou, rostlinu příbuznou se svačcem. Když jsem u těch cizokrajných druhů, měla bych zmínit zázvor a kurkumu, koření, které se už trvale usídlilo v kuchyni většiny domácností. V tomto případě se nejedná o hlízy, ale o oddenky, což vlastně ani nejsou kořeny, ale zásobní část rostliny vzniklá přeměnou stonku – tzv. podzemní stonek.

Vraťme se ale ještě k těm pravým kořenům. Co by nemělo chybět ve výčtu kořenové zeleniny, je určitě křen selský, zvaný pro své zdravotní účinky český žen-šen. I když přiznávám, že než křenovou placku, která se má přikládat při bolestech zad nebo při revmatických potížích, raději použiji nastrohaný křen k uzenému nebo promíchaný s jablky. K velice opomíjené kořenové zelenině patří černý kořen. Dostal se k nám ze Španělska už v 17. století a byl využíván jako léčivka proti hadímu uštknutí a moru, proto se mu také říká hadí mord španělský. Přitom je to velice zdravá zelenina s chutí po oříscích a v kuchyni má široké uplatnění.

Dříve u nás byl hojně pěstován. Z jižní Evropy k nám přišla i **kozí brada** fialová, která je dodnes oblíbenou zeleninou v Itálii, Francii, Německu. U nás je známá jako ovesný kořen. Je to dvouletka s krásně fialovými květy, kromě kořene se dají konzumovat i mladé listy a stonky. Řadu rostlin neřadíme ke kořenové zelenině, i když jejich kořeny je možné využívat. Jedná se o léčivky jako třeba pampeliška, čekanka nebo hořec.

Říkají vám něco názvy jam, oka, zemní mandle, jakon? Že ne? Nedivím se, jsou to málo známé druhy rostlin, které se dají u nás pěstovat a jejichž hlízy lze konzumovat. Jam je škrobnatá hlíza smldince, zasyrova jedovatá, před konzumací je nutné hlízy tepelně upravit. V tropech je to běžná plodina, vyprodukuje se jí přes 70 miliónu tun ročně. Oka neboli šťavel hlíznatý pochází z Peru, ale daří se mu i u nás. Hlízy se dají jíst buď syrové nebo uvařené či pečené jako příloha. Zemní mandle je název pro hlízky šáchoru jedlého, který byl pěstován už ve starověkém Egyptě jako kulturní rostlina. Hlízky šáchoru mají příjemnou oříškovou chuť a jsou vhodnou

náhradou ořechů pro ty, kteří na ořechy mají alergii. Dají se běžně koupit v prodejnách zdravé výživy jako tygří ořechy. A známé jsou určitě i mezi rybáři, považené jsou výbornou návnadou především pro kapry.

Jakon je zajímavý tím, že tvoří dva druhy hlíz, krátké stonkové hlízky sloužící k vegetativními rozmnožování a ztloustlé, kořenové hlízy, pro které se jakon pěstuje ke konzumaci. Hlízy obsahují poměrně vysoké množství inulinu, jsou vhodnou potravinou pro diabetiky. Mohou se jíst jak syrové, tak je lze i tepelně zpracovat vařením nebo pečením. Výživné a lehce stravitelné hlízy, připomínající bílé baculaté housenky, má čistec hlíznatý. Vzhled by vás neměl od konzumace odradit, chuť připomínají květák. V Japonsku a Číně docela rozšířené, dají se smažit, vařit nebo jíst syrové.

Ne vše, co najdeme pod zemí a jíme to, je pravý kořen, hlíza, bulva nebo oddenek. Název podzemnice olejná vám možná nic neříká, ale arašídý nebo burské oříšky určitě ano. Přitom se nejedná o oříšky, ale o luštěninu. Podzemnice olejná kvete drobnými kvítky a po opylení se semeník na dlouhé stopce zavrtá do země, kde se vyvine nám už známý lusk s oříšky. Takže arašídý se vlastně sklízí jako brambory, musí se vykopat.

O těch jedlých pokladech pod zemí by se dalo napsat ještě daleko více a někdy je člověk překvapen, jak pestrá dovede kořenová zelenina být.

Lenka Klementová, ZO Jakubčovice

Arónie černoplodá – *aronia melonocarpa* z čeledi růžovitých (rosaceae)

Zahradnictví Sekvoj

Zvaná též temnoplodec či lidově černá jeřabina. Domovinou jsou lesy Severní Ameriky, odkud se rozšířila do ostatních oblastí mírného pásu. Arónie je menší opadavý stromek nebo spíše keř, který jen výjimečně dorůstá ke 3 metrům. Je to netradiční ovocný druh, plnící funkci nejen užitnou a dekorativní, ale má i výrazné léčivé účinky. Hlavní prospěch pro člověka představují její plody, kromě nich se v léčitelství používá také list. Je to rostlina samosprašná. Stanoviště pro výsadbu by mělo být slunečné, půda je bez zvláštních nároků.

Plody arónie se tvoří na koncích větví v malých chocholících jako jeřabiny, na což musíme pamatovat při případném řezu. Plody má černé, jinak nerozeznatelné od jeřabin, sklizeň může být postupná, bobule neopadávají ani se nekazí, avšak za předpokladu, že je keř chráněn proti opeřencům, např. síťovinou pro tyto účely běžně prodávanou. Ptáci dokážou plody arónie postupně systematicky ozobávat od nejvíc dozrálých plodů, takže se spíš přetahujeme, kdo co sklídí, než aby něco zůstalo na stromě. Díky vysoké plodnosti stačí pro potřeby běžné rodiny většinou jen jeden exemplář. Arónie se dá dlouhodobě skladovat, obsahuje v sobě množství přírodních konzervačních látek, díky čemuž nepodléhají plísni, hnilobě ani kvasinkám a vydrží v chladu i přes celou zimu.

Je ceněná pro vysoký obsah vitamínů, minerálů a dalších fyziologicky cenných látek (bioflavonoidy – rutin, karotény, antokyany, pektiny, třísloviny atd.). Plody jsou významné i díky vysokému obsahu jódu podobně jako třeba fejšoa nebo kiwi. Plody arónie se můžou jistě zařadit mezi přírodní

vitamínové bomby a takzvané adaptogeny. Jsou například doporučovány jako detoxikační prostředek, zejména na podporu funkce jater a ledvin. Je lepší plody konzumovat čerstvé v syrovém stavu, ať se nepřipravíme o množství důležitých zdraví prospěšných látek. Co se týká pozitivních účinků na lidský organismus, je to určitě na samostatný článek. Chuťově zralé syrové plody nasládlé, trochu trpce svíravé, proto je možné je vhodně dosladit – třeba medem. Plody lze sušit do různých ovocných čajových směsí, čerstvé na marmelády, džemy, kompoty nebo se i kandují. Vylisovaná šťáva z arónie se s oblibou využívá na netradiční sirupy, vína i likéry, má všestranné využití. Arónie se pěstuje většinou jako nízký keř cca 2 m vysoký, ne příliš rozložitý, nebo naroubovaný na jeřáb ptačí a vznikne pak malý stromek. Není třeba se bát bujného růstu a můžeme ho vysadit i do blízkosti domu, kde na jaře vypadá obzvlášť efektně bohatým drobným květenstvím, koncem léta atraktivními černými bobulemi a na podzim úchvatným, sytě červeným zbarvením listů. Škůdci ani nemocemi netrpí a je proto možné arónii rovněž doporučit do ECO zahrad pro BIO pěstování.

Petr Ploch, ZO Kravaře

Den stromů

V Opavě se již po čtrnácté slavil Den stromů. Přesně tolik let se akce pravidelně účastní i zástupci Českého zahrádkářského svazu. Veřejnosti zde prezentují své výpěstky, a to jak zeleniny, tak květin, kulinářské speciality připravené z aktuální sklizně, i spolkovou činnost. Jejich stanoviště na akci se pravidelně těší velké oblibě u veřejnosti.

Cílem opavské oslavy Dne stromů je zdůraznit význam stromů pro lidi, a od toho se odvíjí i její program. Dřeviny pro člověka zdarma a bez nároku na energii zajišťují spoustu důležitých služeb, např. ochlazují okolí, poskytují stín, filtrují prach, tlumí hluk, poskytují útočiště mnoha organismům, a tak dále. Jsou nepostradatelnou součástí adaptace na změnu klimatu. Stejně tak patří k typickému českému obrazu krajiny – třeba v podobě alejí.

Proto je na akci celá řada odborníků, kteří se stromy pracují, aby svou profesí lidem více přiblížili a spolu s ní i význam dřevin pro lidi. Potkáte zde arboristy, zahradníky, včelaře, lesníky, ochránce přírody, a jiné přírodovědce. Lidé mohou využít houbařskou poradnu a prohlédnout si výstavu hub, anebo se poradit se zahrádkáři o pěstování ovoce či ochutnat jejich letošní úrodu. Samozřejmě nechybí bohatý program pro děti v režii místních škol – ať už se jedná o podzimní tvoření, stloukání krmítek pro ptáky anebo třeba lezení do korun stromů pro ty odvážnější.

Oslavu Dne stromů každoročně v říjnu pořádá město Opava. Na snímku stanoviště ÚS ČZS Opava.

RNDr. Kateřina Durčáková, Magistrát města Opavy

Zahrádkářský zpravodaj ÚS ČZS Opava – vydává Územní sdružení ČZS Opava, , 746 01 Opava, Telefon: +420 732 809 701, E-mail: uropava@seznam.cz

Bezplatný informační zpravodaj ÚS pro organizace a zahrádkáře a informace o činnosti ZO ČZS. Redaktor: Vladimír Chovanec, příspěvky předávejte v elektronické podobě na emailovou adresu: chovanec300@gmail.com

Termíny uzávěrky příspěvků do zpravodaje jsou: 15. března a 15. října běžného kalendářního roku.

